

Werkafspraken behorend bij Convenant Straatcoaches 2023

1. Probleemomschrijving

In verband met het overkoepelende meerjarenprogramma Breed Offensief Tegen Ondermijnende Criminaliteit (BOTOC) is het deelproject 'Straatcoaches' opgezet. Dit deelproject initieert de inzet van Straatcoaches in de wijken Malburgen, Presikhaaf en de Geitenkamp. De Straatcoaches zijn in dienst bij de Stichting Aanpak Straat- & Schoolveiligheid (SASS). De Straatcoaches nemen in de keten van veiligheid en jeugd een positie in tussen andere 'werkers' in de wijken, zoals van politie, handhaving, jongerenwerk, teams leefomgeving en sociale wijkteams. Door de komst van Straatcoaches in de wijken Malburgen, Presikhaaf en de Geitenkamp worden andere organisaties in de keten in staat gesteld om zich beter op hun kerntaken te richten en daardoor prioriteiten te stellen. Naar aanleiding van de evaluatie die heeft plaatsgevonden is besloten om dit onderdeel voort te zetten in het nieuwe meerjarenprogramma Preventie met gezag.

De SASS heeft van de gemeente Arnhem de opdracht gekregen om (drugs)overlast in bepaalde wijken van Arnhem-Oost te voorkomen en terug te dringen. Tevens hebben zij de opdracht gekregen om de groepen en netwerken van jongeren in kaart te brengen die voor die overlast zorgen. Deze opdrachten liggen in (het verlengde van) de taken die de gemeente uitvoert. Het uiteindelijke doel van inzet van Straatcoaches is dat zij bijdragen aan een veilige leefomgeving.

Om partijen van het convenant - SASS, gemeente Arnhem en de politie - effectief te laten zijn moet de informatie zoals deze door de SASS wordt verzameld verrijkt kunnen worden met informatie van de andere partijen. Tevens kan het noodzakelijk zijn dat de Straatcoaches vanuit deze partijen van informatie moeten worden voorzien om de groepen, netwerken en jongeren ook daadwerkelijk goed in kaart te kunnen brengen. Hierbij kan gedacht worden aan locatie informatie, maar bijvoorbeeld ook informatie omtrent kentekens van voertuigen.

Nadat groepen, netwerken en jongeren die (drugs) overlast veroorzaken in kaart zijn gebracht zullen er - mede (geïnitieerd) door de Straatcoaches - maatregelen getroffen moeten worden om deze overlast te verminderen. Om deze maatregelen zo goed mogelijk in te kunnen zetten is een zo volledig mogelijk en integraal beeld van de jongere(n) en de groepen en/of netwerken waarin hij zich begeeft noodzakelijk. Hiervoor is het nodig om persoonsgegevens vanuit de Straatcoaches, de handhavers van de gemeente en de politie te koppelen in een specifieke casus. Ook al bevinden jongeren zich in hetzelfde netwerk of dezelfde groep, wil dat immers nog niet zeggen dat een algemene aanpak van de gehele groep voor ieder individu het meest effectief is.

Aan deze samenwerking nemen deel:

- De basis en flexteams van de politie;
- De handhavers van de gemeente Arnhem van de afdeling Vergunning en Handhaving;
- De medewerkers van de SASS.

Het Openbaar Ministerie neemt in die zin deel aan het convenant dat er afstemming tussen politie en Openbaar Ministerie plaatsvindt of bepaalde strafrechtelijke informatie gedeeld kan worden. Als het noodzakelijk blijkt om die betreffende informatie te delen bijvoorbeeld van lopende onderzoeken dient dat te worden afgestemd met de Officier van Justitie.

Belangrijke doelen van de onderhavige samenwerking:

- Het signaleren en waar nodig gezamenlijk tegengaan van (drugsgelateerde) overlast - waaronder op scholen - en criminaliteit door jongeren in Arnhem-Oost. In deze gezamenlijke aanpak worden concrete maatregelen ontwikkeld en uitgevoerd gericht op:
 - Het realiseren van een positieve gedragsverandering bij de jongeren en/of;
 - Het tegengaan van een positieve uitstraling van criminaliteit op jongeren en/of;
 - Het komen tot een succesvolle maatschappelijke participatie van jongeren en/of;
 - Het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven en/of;
 - Het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving.
- Het verkrijgen van meer inzicht in de groepen en netwerken van jongeren die de oorzaak zijn van de (drugs)gerelateerde overlast zodat er in plaats van informatie, intelligence ontstaat omtrent de handel in drugs door jongeren in Arnhem-Oost.

2. Partijen en samenwerking

Op voorhand is er een aantal situaties denkbaar - niet uitputtend bedoeld - waarbij informatie uitwisseling noodzakelijk is met als doel het ontstaan van een volledig beeld en de mogelijke oplossingen hiervoor (intelligence):

- a. signaleren en waar nodig gezamenlijk tegengaan van (drugsgelateerde) overlast door het opsporen van groepen, netwerken en (mogelijk) alleen opererende jongeren;
- b. optreden naar aanleiding van (MMA) meldingen waarbij aangegeven wordt dat (groepen) van jongere(n) bijvoorbeeld (vuur)wapens bezitten;
- c. het aan de voorkant bieden van ondersteuning aan jongeren in het geval in de familie strafrechtelijke problematiek heerst;
- d. het aan de voorkant bieden van ondersteuning aan jongeren in situaties waarbij er aanwijzingen zijn dat er zich problematiek voordoet waarbij de jongere met radicalisering te maken kan krijgen (al dan niet binnen de familie).

De Straatcoaches zullen ter uitvoering van hun opdracht observaties verrichten in de wijk, jongeren aanspreken, zichtbaar aanwezig én aanspreekbaar zijn in de wijk.

Overlast

De groepen en netwerken

Fase 1

De Straatcoaches starten met het in kaart brengen van de (groepen) jongeren in de wijk die voor overlast zorgen. Informatie die hierbij wordt verwerkt kan algemene informatie zijn over locaties waar overlast wordt ervaren, het soort overlast dat speelt en - daar waar mogelijk - het optreden van (drugs)handel of ander ondermijnende activiteiten in de groep. In deze fase kan het zijn dat de Straatcoaches in overleg met partners op basis algemene informatie tot de conclusie komen dat een bepaalde (algemene) groepsaanpak effectief zal zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het bieden van een plek waar men samen kan komen en waar activiteiten plaatsvinden. In een dergelijke geval wordt bekeken welke organisaties voor deze aanpak nodig zijn en wordt niet verder informatie gedeeld.

Fase 2

Om de netwerken en de jongeren die daarvan deel uit maken goed in kaart te brengen kan het echter van belang zijn dat politie, handhaving en de Straatcoaches onderling de volgende gegevens uitwisselen:

- Locatie informatie: aard, oorzaak, omvang en locatie van algemene of specifieke overlast in een buurt of straat waar politie, handhaving of de Straatcoaches deze aantreffen;
- Namen, bijnamen en signalementen van de jongeren die politie, handhaving of de Straatcoaches op die plek veelvuldig aantreffen;
- Signalement, kentekens en kenmerken van auto's en andere voertuigen die in de wijk regelmatig door politie, handhaving of de Straatcoaches worden aangetroffen op plekken waar (drugs)overlast ontstaat.

Naar aanleiding van het (veelvuldig) aantreffen van jongeren in overlastgebieden hangt het van de situatie af of kan worden volstaan met een (bijzondere) groepsaanpak om de overlast te doen stoppen. Indien hiervoor niet meer informatie noodzakelijk is, wordt gestopt met het verrijken van de informatie.

Fase3

Het kan echter ook noodzakelijk zijn om de jongeren niet als groep aan te pakken, maar om per jongere te analyseren wat nodig is van de overlastgevende situatie af te komen. In die gevallen kan het van belang zijn om ook informatie wordt verkregen nader met elkaar te delen om een oplossingsgerichte weg in te slaan:

- Naam-, adres- en woonplaatsgegevens (van de betrokkene en indien noodzakelijk van eventuele familieleden bij minderjarige);
- Geboortedatum;

Gegevens die verder nog kunnen worden gedeeld (voor zover bekend binnen de partijen - met name bij de Straatcoaches - van het convenant) zijn bijvoorbeeld:

- De naam van de school en de betrokken hulpverleners;
- Inhoudelijke informatie over de woon- en gezinssituatie;
- Schoolresultaten en andere informatie over hoe het met betrokkene gaat op school;
- Informatie over de maatregelen die worden getroffen ter uitvoering van de doelstellingen van de samenwerking;
- Inhoudelijke informatie over de maatregelen getroffen door andere hulpverleners (indien wettelijk toegestaan).

Wapenbezit

Ook in Arnhem leven jongeren in de situatie waarbij overleven en geweld met wapens de harde realiteit is. Hierdoor is er ook in deze gebieden een toenemend aantal incidenten met wapens én is er een trend gaande dat jongeren met een mes of ander wapen op zak lopen. Van belang is om deze onveiligheid op de juiste manier het hoofd te kunnen bieden. Voor de veiligheid van hun omgeving en voor de veiligheid van bijvoorbeeld hulpverleners en medewerkers van scholen is het van belang dat betrokkene hier zo spoedig mogelijk op aangesproken wordt.

Om dit te kunnen realiseren is nodig dat politie, handhaving en de Straatcoaches met elkaar informatie kunnen delen in het geval er een melding is (al dan niet anoniem) dat iemand een wapen bij zich draagt. Zodoende kan op een adequate (maar wel veilige manier) de jongere hierop worden aangesproken door de juiste partij.

Ten behoeve hiervan moeten door de politie met handhaving en/of de Straatcoaches in dit geval de volgende informatie kunnen delen:

- Naam-, adres- en woonplaatsgegevens;
- Signalement;
- Bijnaam;
- De plaats waar betrokkene zich ophoudt;
- Signalement, kentekens en kenmerken van een voertuig waarin de jongere zich ophoudt.

Problematiek in de leefomgeving

Bij het tegengaan van overlast, maar ook ter voorkomen van de situatie dat een jongere in de criminaliteit afglijdt omdat in zijn omgeving zich ernstige problematiek voordoet, kan het van belang zijn om in dergelijke gevallen specifieke informatie te delen. Zo kan het zich voordoen dat een ouder in detentie geraakt en dat jongeren omwille van de situatie thuis meer op straat gaan hangen. De politie kan over dergelijke informatie beschikken, maar het kan ook Straatcoaches ter oren komen. Ook kunnen er signalen zijn van radicalisering van de jongeren of juist zijn directe omgeving. Ook dit kan een reden zijn voor de jongeren om zich op straat op binnen een bepaald netwerk te begeven.

In dergelijk gevallen zal een algemene groepsaanpak waarschijnlijk niet leiden tot het gewenste resultaat. Als politie, handhaving en de Straatcoaches in het belang van deze jongere met elkaar informatie over zijn situatie delen, kan maatwerk worden ingezet om de jongeren te begeleiden naar bijvoorbeeld passend jongerenwerk of hulp van ervaringsdeskundigen.

Ten behoeve hiervan moeten door de politie met handhaving en/of de Straatcoaches in dit geval de volgende informatie kunnen delen:

- Naam-, adres- en woonplaatsgegevens;
- De specifieke situatie van zijn leefomgeving;
- Signalement;
- Bijnaam;
- De plaats waar betrokkene zich ophoudt;
- Signalement, kentekens en kenmerken van een voertuig waarin deze zich ophoudt.

3. Informatie uitwisseling

Degene van de politie, handhaving en/of de Straatcoaches die informatie verwerkt en/of uitwisselt dient zich indringend af te vragen of het doel de noodzakelijkheid daarvan eist. In deze afweging moeten de subsidiariteit en proportionaliteit afgewogen worden (kan met minder informatie worden volstaan?).

Wijze van overleg

De Straatcoaches zullen via dagrapportages en briefings aan collega's en de andere partners van het convenant hun bevindingen delen. Hierbij zal het zeker niet op elk moment en in elk geval noodzakelijk zijn om persoonsgegevens met elkaar te delen. Ook algemene beelden van overlast locaties en bevindingen in de wijk zullen daarbij hun aandacht hebben. Naast dergelijke meer formeel geregelde overleggen is ook informeel overleg en afstemming met de (wijk)boa's en (wijk)agenten noodzakelijk.

De wijken Malburgen, Presikhaaf en Geitenkamp kennen beide eigen overlegstructuren, zoals het wijkveiligheidsoverleg, jongerenpreventie overleg en een zorg- en overlastoverleg (waar ook corporaties aan deelnemen). Aan de overleggen nemen in veel gevallen vooral uitvoerende medewerkers deel.

De ketenpartners hebben aangegeven het logisch te vinden dat de Straatcoaches (al of niet structureel) aan deze overleggen deelnemen. Hier kunnen de gezamenlijk te behalen resultaten en doelen, de samenwerking en mogelijke knelpunten met elkaar worden besproken. In deze overleggen vindt voornamelijk geen verwerking of uitwisseling van persoonsgegevens zoals verkregen op grond van dit convenant plaats.

4. Bewaren en verwijderen

Persoonsgegevens die in het kader van de samenwerking worden uitgewisseld worden door partijen bewaard conform de voor hen geldende bewaartermijnen. Zij leggen in het bestand het moment vast waarop de betrokkenheid eindigt. SASS zorgt er tevens voor dat de bewaarde persoonsgegevens van de betrokkene(n) in een vorm wordt bewaard die het onmogelijk maakt de betrokkene(n) te identificeren. Dit betreft de persoonsgegevens die in het kader van de samenwerking zijn uitgewisseld. Deze gegevens worden niet langer dan noodzakelijk bewaard.

Iedere partner draagt zorg voor de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de persoonsgegevens. Hiertoe treft de partner afdoende technische en organisatorische maatregelen ten behoeve van de beveiliging van de persoonsgegevens en de verwerkingen daarvan.

5. Looptijd en beëindiging

Deze afspraken hebben een looptijd tot 31 december 2022. Indien een van de deelnemers het arrangement tussentijds wil beëindigen, dan wel wijzigen, meldt hij dit schriftelijk of per mail aan alle partners.